

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 429. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608063161008/facsimile.pdf> (tilgået 02. december 2021)

Anvendt udgave: Jærnet

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

- se n.t.s. 46. – *Huginn Spejls*: «Guds verk och helas»: skabelsesberetning på vers (1685) af lærkebiskop H.S. (1645-1714).
- 202 «Sjans sånger»: se n.t.s. 184. – «*Mose och Lamibens vinor*»: se n.t.s. 177. – *Af tonquist-handbök*: visesamling af pseud. Axel Ivar Selbl. – *Christina Egeppina Bonaparte*: (1798-1847), datter af Napoleon I's broder Lucien B., fyrste af Cambrø; gift 1818-24 med den svenske greve Arvid Posse (1782-1826). – *Jehus*: jf. 2. Kong. 9,16-20 – *Felmas*: eller *Fastingmarksbederne*: se n.t.s. 46.
- 203 *Tan*: mælkegriet jordsykke el. gårdsplads. – *Juleboer*: juleboer. – *Rier*: kæmper. – *Digerdaen*: se n.t.s. 48. – *Osmøndsmeder*: se n.t.s. 57. – *Asgårdrygen*: narlig rytterskare af gengangere, der if. norsk folketro viser sig ved juletid; den er farlig at møde, da man risikerer at blive revet med. – *Birkebjørne*: se n.t.s. 190.
- 204 *Arvidus Arvidi Svata*: ikke identificeret. – *Arvat*: det bjerg, hvor Noals Ark strandede efter syndfloden.
- 205 *Fimbubintne*: i nordisk mytologi om uhorst strenge væltre, der varsler verdens undergang. – *En Rangelor*: slotsfrue på Edsholm, efter sagnet gerrig og hård mod sønnen. – *Engelbrøket Engelbreksson*: (d. 1436) leder af oprøret 1434 mod de danske myndigheder. – *Peder Ulfson Ross*: se n.t.s. 179. – *Herman Gessler*: omtales 1842 under navnet H. Giseba: som Edholms sidste foged; muligvis forveksles Kidde med den tyranniske foged Gessler i Wilhelm Tell-sagnet. – *Moselérpinde*: små pinde, hvormed man former et plastisk materiale.
- 206 *den hellige Tonger*: Värmlands første missionær, drøbt o. 980; hans grav blev velfærtssted. – *Påldebjørn*: kultfattet jern fremstillet i oven fyret med stenkul, metoden anvendtes ikke i Sverige.
- 209 *Hulbom*: se n.t.s. 37.
- 210 *Lindorm*: i folketroen menneskeædende slange eller drage.
- 211 *Bøllefyet*: rum til opbevaring af korn, andre levnedsmidler eller redskaber. – *Almqvist*: den svenske forfatter Carl Jonas Love A. (1793-1866) flygtede 1851 til USA pga. anklage for forsøg på giftmord. – «*Odens*, . . . *anså*»: «jeg ville have hadet, hvis jeg kunne – hvis ikke vil jeg elske, men ikke gerne».
- 212 *Afthel*: folkevæsedigtavren Arvid August A. (1785-1871). – *Höner*: i nordisk mytologi Odins medhjælper ved menneskets skabelse, idet H giver forstand. – *Una Troll*: se n.t.s. 32.
- 213 «*Afrodite og Vulcan*»: Afrodite var gudinde for skønhed, kærlighed og frugtbarhed, og hendes ægtefælle Vulcan gud for smedekunst. – *Moritz' Mytologi*: formentlig Karl Philipp Moritz (1757-93): *Götterlehre oder mythologische Dichtungen der Alten* (1791). – *Yegen*: sø ost for Filipstad. – *Geijer*: se n.t.s. 32. G. udviklede sig i stadig mere liberal retning, hvorved han pådrog sig ortodokse og konservative kredses vrede I 1834 blev han foreslået som biskop i Karlstad, men vudslog sig. – *Amalie v. Helvig*: (1776-1831) tyskfødt forfatterinde, der knyttede et varmt, erotisk præget venskab med Geijer.